Universiteitskwartier

Hoofdthema's en Uitgangspunten

CONCEPT
12 juli 2019

Voorstellen van Gemeente Amsterdam Toegelicht tijdens Meet Up #2 (2 juli 2019)		Voorstellen van bewoners Gedaan tijdens Meet Up #2 (2 juli 2019)		Conclusies naar aanleiding van bespreking tijdens Meet Up #3
Hoofdthema	Uitgangspunt **In het Universiteitskwartier …**	Hoofdthema	Uitgangspunt **In het Universiteitskwartier …**	
		0. ***Leefbaarheid en veiligheid:*** - Universiteitskwartier is plek van en voor mensen - Zorgen dat verschillende doelgroepen (bewoners, studenten, werknemers UvA en bezoekers) met elkaar bijdragen tot fijn leefklimaat - Fijn leefklimaat is: geen (geluids)overlast, (sociaal) veilig, harmonieus samengaan van doelgroepen, gedrag dat zich voegt in deze bijzondere omgeving	**… staat leefbaarheid voorop** Toelichting: mensen bepalen de sfeer. De sfeer op het Universiteitskwartier is dat er verschillende doelgroepen zijn, die tezamen in harmonie wonen, werken, studeren en bezoeken. **… wordt de leefbaarheid actief beheerd** Toelichting: om te zorgen voor een fijn leefklimaat waar verschillende doelgroepen in harmonie verkeren, zal tijdens de bouwactiviteiten en daarna actief beheer georganiseerd zijn. **… is het veilig** Toelichting: onderdeel van het actieve beheer is het zorgdragen voor een veilige omgeving.	Door leefbaarheid als apart en eerste hoofdthema te benoemen, wordt benadrukt dat het Universiteitskwartier een plek van en voor mensen is. Zeker omdat er verschillende mensen zullen komen – van bewoners die er 24/7 wonen tot studenten, medewerkers van de UvA en bezoekers die er maar een beperkte tijd komen – is het belangrijk om een gezamenlijke doel te hebben: met elkaar het Universiteitskwartier leefbaar en veilig maken en houden. Vandaar ook extra beheer door gemeente en UvA en het ondersteunen van zelfbeheer door bewoners.
1. ***Identiteit:*** – Ontmoetingsplaats creëren – Intellectueel klimaat – Divers/gemengd- niet monofunctioneel gebied – Hoogwaardig – Leefbaar	**…is een balans tussen functies** Toelichting: de verschillende functies in het gebied zijn onderwijs en onderzoek, wonen, werken, publieke voorzieningen en horeca. De ene functie moet de andere niet belemmeren. **…zijn verschillende sferen per deelgebied** Toelichting: bijvoorbeeld levendige en verblijfsgebieden, verkeersruimtes creëren. **… wordt de drukte gemanaged** Toelichting: het Universiteitskwartier is openbaar toegankelijk en iedereen is welkom. Het primaat van het gebruik van het gebied ligt bij de bewoners, ondernemers en studenten en medewerkers van de UvA. **… wordt eigenaarschap gefaciliteerd** Toelichting: ervoor zorgen dat het gebied uitstraalt dat de bewoners, ondernemers, studenten en medewerkers van de UvA 'over het gebied gaan'. Vanuit betrokkenheid, gebruik en concrete inzet in beheer. Denk bijvoorbeeld aan het zelfbeheer van het groen.	1. ***Identiteit:*** – Combinatie van gebouwen en open ruimtes – Sterk contrast tussen rust en sereniteit ('oase') in het middengebied en dynamiek aan de randen – Groen en water dragen bij aan het bijzondere karakter van dit gebied – Combinatie van functies (wonen, onderwijs, onderzoek en voorzieningen), waarvan geen van de functies een andere functie moet belemmeren – Ontmoetingen zijn er al, die hoeven niet nog eens extra gecreëerd te worden – Ontmoetingen vooral in de gebouwen – Daar waar ontmoetingen plaats vinden in de openbare ruimte, moeten deze zich verhouden tot het rustige en serene karakter	**… is het rustig, sereen en levendig** Toelichting: in het binnengebied rustig en sereen, in de randen dynamisch en stedelijk. **… vinden ontmoetingen vooral in de gebouwen plaats** Toelichting: in de gebouwen treffen studenten, medewerkers en gasten van de UvA en bezoekers van de voorzieningen elkaar. Daarbuiten zullen ontmoetingen – in het groen, in de binnenterreinen – zich nadrukkelijk voegen in de rust en sereniteit. … **komen voorzieningen die passen bij het kennis- en woonmilieu** Toelichting: zorg dat voorzieningen die bezoekers aantrekken die bewust kiezen voor het rustige, serene, contemplatieve karakter van het gebied. Voor vertier en vermaak zijn andere delen van de binnenstad.	Het Universiteitskwartier wil nadrukkelijk een plek zijn en blijven waar men, letterlijk en figuurlijk, op adem kan komen en waar kennisuitwisseling en studie (via onderwijs, onderzoek, bijeenkomsten) centraal staan. De voorzieningen moeten aansluiten bij deze identiteit. Ontmoetingen, vooral in de gebouwen, horen daarbij. Maar ook hiervoor geldt als uitgangspunt: degenen die er verblijven en de manier waarop ontmoetingen plaatsvinden, moeten passen bij de identiteit van het gehele gebied en de specifieke plekken binnen het gebied. Om dit concreet te maken, helpt het begrip 'laadvermogen': dat moet laten zien welke functies waar in het gebied passen en wat deze functies (en hun gebruikers) voor impact hebben op de openbare ruimte.
2. ***Toegankelijkheid:*** – Optimaal verbonden zijn in het stedelijk weefsel	**… is duidelijk onderscheid tussen publieke delen, semi-publieke delen en privé delen, met als uitgangspunt een zo groot mogelijke doorwaadbaarheid** Toelichting: publieke, semipublieke en privé delen hebben een verschillende inrichting en/of beheerregime nodig bijvoorbeeld in afsluittijden. **… zijn de verbindingen met de omgeving verbeterd** Toelichting: de ingangen van het gebied moeten makkelijk te vinden zijn.	2. ***Toegankelijkheid:*** – Het Universiteitskwartier moet in de luwte van de dynamische binnenstad blijven liggen, maar is door ontsluitingen wel goed verbonden met de andere delen van de binnenstad – Als je het Universiteitskwartier betreedt, moet duidelijk zijn dat dit gebied zijn eigen sfeer heeft en hierbij passend gedrag hoort. De entrees moeten dit begrip oproepen – Toegankelijkheid via water – waar het om logistiek gaat – kan verbeterd worden – De binnenterreinen zijn en blijven openbaar, maar ook hier geldt dat een bezoeker zich bewust is van wat voor gedrag hierbij hoort	**… is goed ontsloten** Toelichting: zeker voor fietsers en – mits men zich aanpast tot de sfeer van het gebied – ook bezoekers **… zorgen de entrees/poorten voor een gepast gedrag** Toelichting: iedereen is welkom, maar men is zich bij het betreden van het gebied ervan bewust dat het Universiteitskwartier een luwtegebied is, waar in de rust gewoond, gestudeerd en onderzoek wordt verricht. **… zijn de binnenterreinen en –hoven openbaar** Toelichting: openbaarheid kan alleen hand in hand gaan met een inrichting en beheer die ervoor zorgt dat bezoekers en passanten er respectvol mee omgaan **… wordt zelfbeheer actief ondersteund** Toelichting: de binnenterreinen/hoven die nu door bewoners zelf worden beheerd, laten zien dat een openbare toegankelijkheid hand in hand kunnen gaan met rust en respectvol gedrag. Blijkbaar dwingt zelfbeheer en de inrichting ervan gewenst gedrag af. En daarom wordt bepleit dit zelfbeheer te waarderen en te ondersteunen.	Maak duidelijk welke openbare ruimte van de gemeente is en welke van de Universiteit van Amsterdam. Brengt in het Masterplan in beeld hoe deze openbare ruimte (eigendom gemeente) en/of openbaar toegankelijke ruimte (eigendom UvA) gebruikt gaat worden, zowel overdag als 's avonds en 's nachts. Zorg dat over dit gebruik goede afspraken zijn tussen gemeente, UvA en andere gebruikers, waarbij rekening gehouden wordt het feit dat er ook gewoond wordt. Een goed ontsloten Universiteitskwartier vraagt soms ook om voorwaarden buiten het gebied, bijvoorbeeld waar het gaat om doorgaande verbindingen voor voetgangers, fietsers en logistiek. Voorkom het waterbedeffect, waarbij wordt bedoeld: ontwikkelingen buiten het Universiteitskwartier moeten geen negatief effect op de leefbaarheid in het gebied zelf hebben. Zelfbeheer van binnenterreinen/hoven wordt zoveel mogelijk door de gemeente Amsterdam ondersteund.
3. ***Historie en monumentaliteit*** – Historisch karakter versterken – Kleinschalig – Ensemble	**… is de hovenstructuur versterkt** Toelichting: sterke kracht van het gebied zijn de verschillende hoven met een eigen sfeer en gebruik. Dit moet worden versterkt stedenbouwkundige en bouwkundige ingrepen. Bijvoorbeeld: niet alle hoven zijn nu goed ontsloten. **… is de samenhang tussen de gebouwen verbeterd (ensemble)** Toelichting: samenhang tussen het ensemble van rijksmonumenten en nieuwbouw verbeteren. **… is de aansluiting van gebouwen op openbare ruimte verbeterd** Toelichting: door opnieuw te bepalen waar hoofd- en secondaire entrees komen. **… zijn openbare ruimtes en gebouwen flexibel/adaptief** Toelichting: zorgen dat in de openbare ruimte en in gebouwen makkelijk tijdelijke wijzigingen mogelijk worden. Bijvoorbeeld: van studiezaal naar werkplek.	3. ***Historie en monumentaliteit*** – Geef meer ruimte aan groen (en het water), zoals het ooit ook geweest (en beloofd) is . – Denk na over welke functie in welk gebouw komt, wat dit voor 'traffic/drukte' oproept en of dan nog sprake is van een openbare ruimte die past bij de sfeer van het gebied.	**… is meer groen** Toelichting: zorg dat er in het gebied meer groen komt **… dient het groen vele doelen** Toelichting: groen is niet alleen fijn om er naar te kijken en er even te zitten, maar zorgt ook voor biodiversiteit, een gezonde leefomgeving, een prettige woonomgeving, een stimulerende onderwijs- en onderzoeksomgeving en het kan ook nog eens geluid dempen. **… wordt het water meer benut** Toelichting: stimuleert logistiek via water.	Beperk historie en monumentaliteit niet alleen tot de gebouwen, maar zorg ook dat het groen en het water hieraan bijdragen.
4. ***Bereikbaarheid en logistiek:*** – Verblijfsgebied creëren	… **zijn geen doorgaande (hoofd)routes voor fietsers en heeft de voetganger voorrang** Toelichting: om een verblijfsgebied te creëren op het BG-terrein zal het verkeer moeten worden ontmoedigd door geen doorgaande routes meer te hebben. **… vindt de logistieke bevoorrading plaats aan de randen** Toelichting: verstoring van het verblijfsgebied voorkomen door bevoorrading en afvoer van afval aan de rand van het BG-terrein en Oudemanhuispoort plaats te laten vinden. Hier hoort ook bevoorrading over water bij. **… is het fietsparkeren op eigen terrein** Toelichting: UvA zorgt dat studenten en medewerkers hun fiets inpandig kunnen parkeren en dat entrees van de fietsparkeervoorzieningen buiten het verblijfsgebied liggen. **… is een (verkeers)veilige openbare ruimte** Toelichting: scheiden van verkeersstromen kan de (verkeers)veiligheid van de openbare ruimte verbeteren. Autoluw is hiervoor een manier.	4. ***Bereikbaarheid en logistiek:*** – Zorg dat het een doorgaand gebied voor fietsers is – Zorg dat fietsers en het parkeren van fietsen elkaar, letterlijk en figuurlijk, niet in de weg zitten – Biedt bewoners mogelijkheden om hun fiets te parkeren dicht bij huis, ofwel in fietsparkeerstalling (mits altijd bereikbaar voor bewoners), ofwel op straat – Zorg dat voetgangers zich gedragen naar de sfeer van het gebied en niet al te dominant worden op straat – Stimuleer logistiek en bevoorrading via water	**… is onderdeel van doorgaande fietsroutes, onder voorwaarden.** Toelichting: leg het primaat bij de fietser die door het gebied kan gaan. Onder de voorwaarde dat dit niet conflicteert met in- en uitgangen van parkeervoorzieningen in het gebied. **…is de voetganger voorrang niet te dominant aanwezig** Toelichting: een autoluw gebied dat primaat geeft aan het langzame en rustige verkeer (voetganger en fietser) past bij de sfeer en het karakter van het gebied. Wanneer dit leidt tot grote groepen bezoekers te voet die lawaai maken en het leefklimaat verstoren, dan is dit niet de bedoeling van dit uitgangspunt. **… vindt logistiek en bevoorrading ook via water plaats** Toelichting: stimuleer het gebruik van het water voor logistiek en bevoorrading van UvA, maar ook andere ondernemers en bewoners.	Het autoluw maken en het primaat leggen bij het langzame verkeer (fiets en voetganger) dragen bij tot de sfeer en identiteit van het Universiteitskwartier. Nader onderzocht moet worden hoe doorgaande fietsroutes in het Universiteitskwartier te combineren zijn met de sfeer en identiteit van het gebied en hoe (mogelijke) conflicten tussen doorgaand fietsverkeer en in- en uitgangen van fietsparkeervoorzieningen en van andere publieke voorzieningen zoals de UB voorkomen worden. Logistiek en bevoorrading aan de randen, ligt voor de hand. Maar moet niet ten koste gaan van de leefbaarheid. Dit vraagt bijvoorbeeld meer aandacht voor parkeren, laad- en losplekken, et cetera.
5. ***Duurzaamheid en groen:*** – Innovatief, vooruitstrevend – Experimenteel	**… is men gezamenlijk energieneutraal of mogelijk zelfs energieproducerend** Toelichting: als Universiteitskwartier evenveel energie gebruiken als het zelf opwekt of mogelijk zelfs extra voor anderen. **… is men circulair** Toelichting: geen eindige grondstoffen uitputten en reststoffen volledig en opnieuw inzetten. Vooral voor bouw. … **is men rainproof** Toelichting: het regenbestendig maken van het gebied kan op vele manieren: water afvoeren, gebruiken, infiltreren, vasthouden/bergen en waterrobuust bouwen. **… zijn gebouwen en openbare ruimte klimaatbestendig** Toelichting: door klimaatverandering stijgt de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen. Ruimtelijke inrichting, gebouwen en openbare ruimte zijn hierop voorbereid.	5. ***Duurzaamheid en groen:*** – Beperk verduurzaming (van gebouwen, water, energie) niet tot de gebouwen van de UvA, maar zet in op een zo breed mogelijk bereik in het gebied – Waardeer de verschillende functies van groen (gezondheid, welzijn, ontmoeting, geluidsdemping, klimaatadaptatie) en geef meer ruimte hiervoor in het gebied	**… wordt ingezet op het collectief maken/delen van** duurzaamheid Toelichting: probeer de investeringen in verduurzaming (energie, warmte, et cetera) zoveel als mogelijk gebiedsgericht of mogelijk zelfs ook met de omgeving van het Universiteitskwartier te organiseren. Betrek hierbij andere eigenaren dan UvA. **.. geëxperimenteerd met nieuwe vormen van verduurzaming** Toelichting: verken de mogelijkheden hoe de grachten rondom het Universiteitskwartier ook kunnen bijdragen aan innovatie en verduurzaming.	Verduurzaming en vergroening van het Universiteitskwartier vragen om hoge ambities. Beperk de verduurzaming niet tot de gebouwen van de UvA, maar organiseer zoveel mogelijk betrokkenheid en investeringspotentie in, of mogelijk zelfs rondom, het Universiteitskwartier. Zorg ervoor dat groen niet alleen bijdraagt aan het verblijfsklimaat, maar ook zorgt voor een gezonde omgeving, een klimaatbestendige omgeving en mogelijk nog andere doelen.